

**THÉÂTRE
DE LIÈGE**

**PERSDOSSIER
ARCHITECTUUR**

HET THÉÂTRE DE LA PLACE WORDT THÉÂTRE DE LIÈGE
**Renovatie van het gebouw van de Société Libre d'Émulation door Pierre Hebbelinck &
Pierre de Wit**

In het centrum van de stad Luik – Place du 20-Août –, schrijft het Théâtre de Liège zich voortaan in binnen een nieuwe dynamiek en verbetert zo haar uitstraling op lokaal, nationaal en eureginaal gebied (België, Duitsland, Nederland, Luxemburg) alsook haar culturele positie op internationaal vlak. Het Théâtre de Liège, dat uitgebreid is met nieuwe voorzieningen (bar, restaurant, boekenhandel) is resoluut gericht op de stad en haar inwoners, en maakt zich klaar om een belangrijke daad te vervullen. Uiteraard een artistieke en culturele daad, maar ook een politiek gebaar door de interculturele dialoog te versterken om zo de diversiteit van genres te promoten en bij te dragen aan het ontstaan van een burgerschap in een Europa waarvan we wensen dat het meer vrij, democratisch, sociaal, pacifistisch en vooral, artistiek is.

WB A

1. Renovatie en verhuizing

Van de Place de l'Yser tot la Place du 20- Août

Om het seizoen 2013-14 in te zetten, neemt het **Théâtre de la Place**, onlangs herdoopt tot **Théâtre de Liège**, het gebouw van de **Société Libre d'Emulation** in, dat volledig gerestaureerd en uitgebreid is op de place du XX Août in het centrum van de stad. Deze belangrijke werf schrijft zich in binnen een reeks van grote renovatieprojecten met zowel een cultureel als economisch doel dat wordt verzorgd door de Stad en haar partners.

In 2002 werd het idee gelanceerd dat het Théâtre de la Place de gebouwen van La Société libre d'Emulation zou innemen. Deze instelling werd in 1779 opgericht met als roeping de Kunsten, Letteren en Wetenschap te stimuleren. Het gebouw is gelegen in het centrum van de stad, tegenover de Universiteit van Luik. Haar lokalen zijn in 1914 verwoest door een brand en maken in 1939 plaats voor een gebouw dat werd gerealiseerd door Julien Koenig en vandaag gedeeltelijk geklasseerd is. Het zijn de Luikse architecten **Pierre Hebbelinck en Pierre de Wit**, die onder andere ook het Museum voor Hedendaagse Kunsten van Grand-Hornu (MAC's), het Théâtre du Manège in Bergen of ook nog de restauratie van de oude Vleeshalle in Luik hebben gerealiseerd, die werden aangeduid als auteurs van het project en een volledige opdracht hebben gekregen op gebied van architectuur, engineering, scenografie en akoestiek.

Het project laat zich opmerken door het hergebruik van het bestaande gebouw en de uitbreiding van de plaatsen om het theater te verwelkomen in een prestigieus en aangepast kader. L'Emulation leent er zich toe een multidisciplinair werktuig te worden in dienst van creatie en het onthaal van theater, choreografie en muziek. De ruimtes bieden een technische waaier en comfort dat tot vandaag onbestaande was in Place de l'Yser dat het Théâtre de la Place gedurende haast vijfendertig jaar heeft onthaald. Het complex beschikt over een grote zaal (557plaatsen) en een kleine zaal (145 plaatsen), een tentoonstellingsruimte voor beeldende kunsten, een repetitiezaal en nieuwe onthaalfaciliteiten (restaurant, bar, boekenwinkel). In totaal omvat de oppervlakte 7800 m². De naai ateliers alsook de reserve voor de kostuums zijn geïntegreerd in het gebouw, terwijl de ateliers voor het bouwen van decors zijn verhuisd naar een nieuwe ruimte in Ans.

De renovatie van het gebouw bedraagt **23 miljoen euro**, waarvan 55 % wordt betaald door **de Franse Gemeenschap Wallonië-Brussel**, 16 % door het **Waals Gewest**, 10 % door de **Provincie Luik** en 19 % door de **Stad Luik**. Dat omvat een volledige ombouw van de places Cockerill en 20-Août, en houdt ook de afbraak in van de oude installatie van het Théâtre de la Place in Outremeuse en dus haar volledige herbestemming.

Zo zal het theater, dat in 2006 « Europees centrum voor theater en choreografische creatie » is geworden onder leiding van **Serge Rangoni**, haar reputatie verstevigen alsook haar positie van belangrijkste theater in Wallonië.

Een project dat een belangrijke vooruitgang vormt voor de ontwikkeling van Luik, zowel op cultureel als stedenbouwkundig vlak.

Reikwijdte voor de verhuizing

Voor de Stad Luik hebben de grondige restauratie en de uitbreiding van de site van de Société libre d'Émulation een tweevoudige inslag: cultureel en stedenbouwkundig.

Het idee is om twee vliegen in één klap te slaan: culturele trekpleisters worden gerenoveerd of gecreëerd en tegelijk wordt ook de nabije omgeving volledig heringericht in het kader van een overkoepelend plan. Hierbij ligt de nadruk op een rustige mobiliteit met de uitstraling van een 'agora'. Een mooi voorbeeld hiervan treffen we reeds aan op het Place St Etienne.

De spits werd afgebeten door de Cinema Sauvenière die in mei 2008 werd ingehuldigd en zich bevindt op een terrein dat eigendom is van de Stad. Hiermee beschikt Luik over een belangrijke site die de 7e kunst een warm hart toedraagt. Met de transformatie van de oude Bains in 'Mnema, la cité du miroir' werd de herinrichting van het Place Xavier Neujean een feit. Nu bezit Luik een opmerkelijk wapen voor de verdediging van de democratie en de vorming van burgerzin.

Daarna volgde de inhuldiging van de nieuwe Grand Curtius in maart 2009. Dit historische hart herbergt vijf musea en vormt, met zijn sterke architectuur, voortaan een nieuwe, haast permanente verbinding tussen de Quai de Maestricht en het Place St Bartélémy. Dit laatste plein is bovendien ook volledig gerenoveerd. Met het Grand Curtius-museum biedt Luik het publiek collecties en infrastructuur met een internationale reikwijdte aan.

De Opera, die eveneens is gerestaureerd, beschikt sinds het najaar 2012-2013 over een nieuwe inrichting en kan zo nog meer schitteren in Luik en ver daarbuiten.

Nu dat het Théâtre de la Place, dat voor een laatste keer zo genoemd wordt, haar nieuwe zalen en ateliers in l'Émulation inneemt, wordt het belang van een hoofdrolspeler van het Luikse culturele leven verder versterkt.

Enkele data

DATA VAN HET GEBOUW VAN DE **SOCIÉTÉ LIBRE D'ÉMULATION**, KORT SAMENGEVAT

1779 Oprichting van de Société Libre d'Émulation

1914 Een brand verwoest het gebouw tijdens de Eerste Wereldoorlog

1934-1939 Restauratie en inrichting van het gebouw door Julien Koenig op de plaats van het vorige

Vanaf **1946** Bloei van de culturele activiteit van de plaats

1985-1999 de vzw Société Libre d'Émulation verhuist en het gebouw dat haar naam draagt wordt ingenomen door het Conservatorium

2011 Begin van de restauratiewerf

2013 Het Théâtre de Liège vestigt zich in het gebouw van de Société Libre d'Émulation

DATA VAN HET **THÉÂTRE DE LA PLACE**, IN HET KORT

Begin van de XIXe eeuw Ontstaan van het Théâtre du Gymnase, place Saint-Jacques dat vervolgens verhuist naar Place Saint-Lambert en het Théâtre du Nouveau Gymnase wordt

1975 In een project van stedelijke transformatie verandert het Théâtre du Nouveau Gymnase van infrastructuur en vestigt zich in Place de l'Yser en wordt zo, door haar ligging, het Théâtre de la Place

2013 Het Théâtre de la Place vestigt zich in het gebouw van de Société Libre d'Émulation (gerenoveerd door de architecten Pierre Hebbelinck & Pierre de Wit) en wordt het Théâtre de Liège

2. Het project van de architectuur

Pierre Hebbelinck en Pierre de Wit - Architecten

De *Émulation*, een gebouw dat goed bekend is bij de Luikenaars die het vroeger in groten getale hebben bezocht, is een gebouw in neo-klasseieke stijl gelegen aan de place du 20-Août, in het hart van de stad. Het wordt van 1934 tot 1939 gebouwd door de architect Julien Koenig om de activiteiten van de Société libre de l'Émulation te huisvesten, een culturele instelling die sinds het einde van de 18e eeuw verankerd is in het Luikse leven. De gevel aan de straatkant, het dak en de theaterzalen, alsook de trap met toegang tot de eerste verdieping, werden in 1998 geklasseerd als monumenten.

Het project spreekt zich uit rond de herbestemming van het bestaande gebouw – waarvan de restauratie van de geklasseerde delen – en haar uitbreiding zodat het het Théâtre de Liège kan ontvangen in een prestigieus en aangepast kader. Het is gebaseerd op het ontwerp van een evoluerende en globale plaats. Het gebouw is een multidisciplinair middel in dienst van de creatie, het onthaal van stukken en maakt de hergroepering van technische diensten mogelijk voor een betere rationalisering.

Het complex stelt de toeschouwers een grote zaal voor van 565 plaatsen met een podium van 18x21 meter en een kleine zaal met 145 plaatsen. Die laatste – voorzien van een tribune die men kan weghalen om ze te transformeren in een repetitiezaal of theaterzaal – biedt een breed perspectief op de Place du 20-Août.

In totaal zal de bruikbare oppervlakte van het nieuwe theater ongeveer 7800 m² omvatten, dus meer dan het dubbel van de oorspronkelijke oppervlakte van het gebouw.

Het bestaande gebouw is bestemd voor de identiteit van het theater en het onthaal van het publiek. De toegang voor het publiek bevindt zich in de neoklasseieke voorgevel waarachter het onthaal, de tickets alsook de bar zich bevinden. De toeschouwers komen binnen door het geklasseerde voorportaal dat toegang geeft tot de grote zaal en de tentoonstellingszaal. De grote zaal, waarvan de configuratie van de zetels niet was aangepast aan het theater, werd bestudeerd door rekening te houden met talrijke parameters inzake theater en haar specifieke vereisten (akoestische isolatie, comfort van de toeschouwers, enz.) en respect voor het erfgoed van de plaats. Het resulteert in de creatie van een nieuwe, vrije tribune in de zaal die nauwelijks steunt op de vloer en de muren vrijhoudt.

De integratie van de techniek voor de scène en de technische uitrusting in het algemeen, vormt de inzet om de coherentie en de sfeer van de plaats te bewaren.

Op de eerste en tweede verdieping bevindt zich de pedagogische ruimte, het sanitair, de “Regence” salons als plaatsen voor ontmoeting, restaurant en evenementen alsook de toegang tot de kleine zaal. De laatste verdiepingen omvatten alle administratieve diensten en een conciërgerie.

Naast deze herbestemming vervolledigen nieuwe constructies het geheel waardoor een optimalisering van de ruimtes wordt mogelijk gemaakt. De nieuwe delen bevinden zich tussen place du 20-Août en de rue des Carmes. Die constructies verwelkomen aan één kant de technische diensten (toegang tot de decors, depots, ateliers voor het naaien, decoratie, make-up en opbergen van de accessoires), de tools die noodzakelijk zijn voor creatie en het onthaal van artiesten (repetitiezaal, loges, foyer,...). Op de place du 20-Août onthult de nadruk op de kleine zaal en haar relatie met de stad het ontstaan van een theater van hedendaagse creatie in de gebouwen. De verplichting die is verbonden aan het aanleggen van een nieuwe nooduitgang naar de rue Soeur de Hasque, zorgt ervoor dat men de ruimte van de koer van de Société Libre d'Émulation en de tentoonstellingsruimtes van de Cercle des Beaux-arts opnieuw tot hun recht kan laten komen.

Een van de grote architecturale uitdagingen van dit project was om strategieën te vinden die aangepast waren om een gebouw te proberen realiseren met een sterke eenheidswaarde ondanks het feit dat het bestaat uit twee ensembles en dan ook nog eens gevels heeft op de drie straten en een plein.

Een van die strategieën is de zoektocht naar eenheid van materiaal. Glas, beton en hout worden uitvoerig gebruikt in de uitdrukking van de nieuwe interventies, fragmenten van het materiaal van het eerste project, die het bestaande gebouw begeleiden en doen opwaarderen. Ze dragen bij tot de transparantie en het belichten van de plaatsen volgens dezelfde filosofie die in 1934 werd gevestigd door de architect Koenig.

Naast andere verbindende elementen, is de samenwerking met de kunstenaar Patrick Corillon een manier gebleken om de hele breedte van de activiteit van de plaats te omvatten. We hebben hem niet alleen een werk voorgesteld over het onthaal van het publiek, maar eveneens voor alle gebruikers (acteurs, regisseurs, administratieve bedienden...). We hebben een lange weg afgelegd van het delen van architecturale doelstellingen door de interventies van Corillon voor te stellen als verschillende openingen naar de verbeelding die onder de theateractiviteit ligt in al haar onderdelen.

Het lichaam is de plaats van het ontwerp en ook die van de perceptie. Een plaats ontwerpen, is haar ook een gevoeligheid geven, een sensualiteit. Het ontwerp heeft ook een voltooiing gevonden doorheen een intense samenwerking rond de vraag van meubilair. In de eerste plaats met de teams van het theater waar we verschillende objecten voor hebben ontworpen die de ergonomie van de gebaren verlengen. Maar ook in het werk in nauwe samenwerking met het bedrijf Vitra door de gemeenschappelijke inspanningen naar voren te schuiven tussen de meubels van Jean Prouvé en onze bedoeling. Een tafel, een uniek stuk van de collectie Vitra, is een versie van een ontwerp van Jean Prouvé met het materiaal en de proporties die gewenst zijn voor deze plek.

Pierre Hebbelinck en Pierre de Wit

Het Atelier d'Architecture, opgericht in 1994, is aanwezig op alle architecturale onderzoeksniveaus. Het creatie-universum ontwikkelt zich actief en met dezelfde pertinentie rond collectieve uitrustingen, gezinswoningen en meubilair, vraagstukken die steeds worden verdergezet.

Pierre Hebbelinck is in 1956 geboren en behaalt in 1981 zijn architectuurdiploma aan het Institut Lambert Lombard in Luik. Het daaropvolgende jaar opent hij een professionele werkplaats. Hij combineert zijn werk als architect en spreker in België en in het buitenland met zijn werk als uitgever. In 1996 vertegenwoordigt hij België op de 6e Internationale Architectuurbiënnale in Venetië. In 2002 wint hij de Baron Horta-prijs voor de verwezenlijking van het MAC's in Le Grand-Hornu.

Pierre de Wit is in 1969 geboren en behaalt in 1993 zijn architectuurdiploma aan het ISA Saint-Luc in Luik. In 1997 begint hij zijn samenwerking met Pierre Hebbelinck. Sinds 2005 is hij beheerder van het Atelier d'Architecture. Hij geeft ook les aan de architectuurfaculteit van de Universiteit van Luik.

Onder de recente openbare uitvoeringen kunnen we de culturele infrastructuur Musée des Arts Contemporains (MAC's) in Le Grand-Hornu en de creatie van het Théâtre du Manège in Bergen vermelden. In 2004 richt het Atelier d'Architecture de uitgeverij "Fourre-tout" op. De uitgeverij wil vooral werken publiceren die het poëtische karakter van de architectuur benadrukken.

3. Artistieke interventies

PATRICK CORILLON, BEELDEND KUNSTENAAR

De namen van de zalen

In juni 2011, twee jaar voor de opening van het Théâtre, dronk ik een glas met een vriend in *Monde à Cheval*, een klein café in Outremeuse. Ik vertelde hem dat men me juist had voorgesteld om een naam te geven aan alle verschillende zalen van het nieuwe *Théâtre de Liège*, en hoezeer die oefening, volledig onverwacht en onbekend voor mij, me enthousiast maakte.

Een man die alleen zat aan een tafel dichtbij de onze, richtte het hoofd op en keek me recht in de ogen.

"Ongelukkige, doe nooit zo iets!

— Wat wilt u zeggen?

— Werp u niet op zo'n avontuur. Welk recht heeft u om een naam te geven aan plaatsen die aan iedereen toebehoren? Als men een naam geeft aan zijn kinderen, zijn hond, zijn kat en zelfs zijn vakantiehuis, is het louter omdat men zich inzet om tot op het einde van zijn leven toegewijd te blijven. Maar ben je in dit geval van plan om in het gebouw te slapen? Het te verzorgen vanaf haar eerste verkoudheid?

— Ik begrijp wat u bedoelt, maar wat stelt u me voor?

— Om geen enkele naam te geven en aan om het even wie te verbieden om dat te doen."

Hij ging aan onze tafel zitten en vertelde zijn leven. Hij had een twintigtal jaar doorgebracht in een coöperatie in Indonesië en had, sinds zijn terugkeer in Luik, veel moeite om zich opnieuw aan te passen. Hij begreep niets meer van onze manier van samenleven. Terwijl we hem nog een glas aanboden, vertelde hij ons dat in de archipel van Eloïnes, een groep kleine eilanden in het noorden van Bali, de openbare ruimtes nooit werden benoemd. Als iemand zich wou inlichten over de ligging van een van die plaatsen (straten, scholen, kerkhoven, schaduwtheaters), drukte die zich uit door met zijn duim het lichaamsdeel aan te duiden dat het meest in relatie is met de gezochte plaats. Het antwoord over de te nemen weg werd gegeven volgens hetzelfde principe: een slagader, een ader of een rimpel werd aangeduid als een weg geschetst op een kaart. Door deze regel konden alle openbare ruimtes fysiek beleefd worden van binnen, alsof ze echt deel uitmaakten van onszelf; alsof we ze in ons droegen en we erop moesten waken alsof het ons eigen lichaam was. Enkele weken later, tijdens een vergadering met de architecten, de verantwoordelijken van de stad en het theater, heb ik voorgesteld om dat gebruik aan te nemen om de bezoekers te oriënteren doorheen het gebouw. Iedereen vond het een zeer interessant idee. Het is nog een unieke ervaring in Europa die het *Théâtre de Liège* een sterke identiteit zal geven.

Patrick Corillon

SALLE DE LA GRANDE MAIN	(grote zaal)
AU CREUX DE LA MAIN	(onder de grote zaal)
SALLE DE L'ŒIL VERT	(kleine zaal)
SALLE DES PIEDS LEGERS	(tentoonstellingszaal)
SALON DES POMMETTES	(eerste salon)
CARRÉ DES CILS	(tweede salon)
SALLE DES NOUVELLES TÊTES	(repetitiezaal)
SALLE DES FRONTS CROISÉS	(documentatiezaal)
SALLE VIVE	(culturele animatie)

Tekst in het gebouw

Het project stelt korte teksten voor waarvan de vorm en betekenis een interactie aangaan met de plaatsen waar ze worden voorgesteld. U vindt deze teksten in zesentwintig plaatsen van het gebouw. Elk van deze teksten stelt een kort verhaal voor dat de wereld van het toneel oproept. Hieronder bijvoorbeeld een verhaal dat men kan lezen op de muur van het terras van het repetitielokaal: *Beaucoup d'acteurs placent dans leur brochure de répétition des fleurs sur les répliques qu'ils ont peur d'oublier en scène.*

Cela ne les empêche pas d'oublier ces répliques en scène, mais le fait de penser à une fleur durant leur trou de mémoire rend l'épreuve moins pénible à supporter.

Deze verhalen worden op specifieke wijze geplaatst naar gelang de plaats. De teksten kunnen gegraveerd zijn, gedrukt op vinyl, gezandstraald in beton of geschilderd op een muur. De letters kunnen in sommige plaatsen tien centimeter hoog zijn, in andere vier millimeter. Formeel gezien is elke tekst zeer verschillend maar tegelijk worden ze gekenmerkt door eenheid : alle letters zijn in hetzelfde lettertype, 'égyptienne', en zijn ofwel zwart, of verschijnen door hun schaduwen. De bedoeling is om een denkbeeldige wandeling voor te stellen (zonder die op te dringen) doorheen het gebouw. Het theater is een plaats waar woorden worden uitgebeeld.

Patrick Corillon werd geboren in 1959. Hij woont en werkt in Luik en Parijs. Deze kunstenaar is bijzonder representatief voor de nieuwe Belgische generatie, met werk dat als hybride kan worden bestempeld omdat het alle artistieke media vermengt: objecten, films, installaties, foto's, tekst, ... Tussen fictie en werkelijkheid gaat Patrick Corillon via zijn werk op zoek naar een aangrijpende poëtische dimensie. Hij vindt levens en personages uit. Zijn favoriete personage is Oskar Serti (1881-1959), Hongaars schrijver, waarvan Corillons tentoonstellingen ons doorheen de tijd de avonturen vertellen. Het werk van Patrick Corillon wordt nu wereldwijd tentoongesteld. Zijn triologie *Le Diable abandonné* werd voorgesteld in het Théâtre de la Place.

MARIE-FRANCOISE PLISSART, REGISSEUSE EN FOTOGRAFE

Marie-Françoise Plissart kreeg de opdracht om een reportage te maken met film en foto van het gebouw la Société Libre d'Émulation.

REALISATIE VAN EEN FILM

Le quatrième mur

Een documentaire film van Marie-Françoise Plissart

Release op 9 oktober 2013 // Quai des Belges

[52 minuten]

Het is een film over de bouw van een theater die alle personen weergeeft die ertoe bijdragen. Vaklui en acteurs komen aan bod, de wereld van het toneel stelt vragen bij die van de werf en omgekeerd. Op de achtergrond verschijnt Luik zelf als een immens theater.

Sinds verschillende jaren staan architectuur en de stad centraal in mijn werk. Ik ben gebouwen beginnen filmen die het erfgoed van Brussel vormen. Het is begonnen met de Solvay Bibliotheek, dan de Martini Toren — die ook het Théâtre national ontving— en vervolgens haar afbraak. Het fotograferen van de bouw van het Théâtre national is op vrij natuurlijke wijze verlopen en daarna ook de creatie – restauratie van het nieuwe Théâtre de la Balsamine. Die visie op bijzondere scharnierpunten van de stad heeft zich uitgebreid naar de stad zelf door een boek, *Bruxelles Horizon vertical*, gezien vanaf de daken. *L'occupation des sols* is een film die ik in 2001 vanuit datzelfde gezichtspunt heb gemaakt op uitnodiging van de producent Michel de Wouters en met behulp van Mathias Nouel. Vanuit dat gezichtspunt waardoor men alles ziet, wat baadt in eenzelfde groezemoes, gaat het om het opwekken van een geest, een sfeer, spanningen, zonder woorden.

Op hetzelfde ogenblik maakte ik een eerste reportage in Kinshasa. Er ontstond een groot verlangen om er terug te keren om die combinatie van een ramp op wereldschaal en individuele energie te begrijpen. Met de antropoloog Filip de Boeck, ben ik er teruggekeerd in 2001 en uit die ontmoeting is *Kinshasa, récit de la ville invisible* ontstaan. *Le fleuve Congo* is een film gemaakt langs de oevers van diezelfde stad, in één lang shot van 18 minuten. Ruw materiaal waarin de oevers het verhaal vertellen.

Daarna stelde Diane Hennebert me in 2005 voor om de werf van het Atomium te filmen, het symbool van vooruitgang in 1958. Elke dag vonden er onvoorstelbare handelingen plaats. Het beeld en het geluid van de film zorgen voor een komen en gaan tussen de materie van de werf en de talrijke metaforen van het atoom.

In 2011 heeft Serge Rangoni me voorgesteld om de renovatie van het Théâtre de l'Émulation te filmen. Ik voelde dat ik me op vertrouwd domein begaf, zowel voor het theater als voor de

architectuur: ik fotografeerde het Théâtre de la Place vanuit verschillende hoeken door het publiek te fotograferen, de coulissen, de stad Luik, de verplaatsing van de decors. Aan de andere kant is het al tien jaar geleden dat ik de architect Pierre Hebbelinck heb ontmoet en hebben de lange gesprekken mijn praktijk van foto architectuur verbreed. Deze film maakt tenslotte de brug met de passie van mijn beginjaren: ik ben begonnen met portretten van acteurs.

Het vraagstuk van het theater, is de mise en abyme van mijn beroep : een kader maken vanuit een scène.

Als men tegenwoordig beroep doet op mij, is dat in het algemeen als fotograaf « gespecialiseerd » in architectuur. Het is ongetwijfeld van daar dat ik kom. Het is het gebied waar ik het best in ben. Maar sinds 10 jaar is het elders dat een dubbele evolutie me brengt, naar video aan de ene kant, en het portret aan de andere kant : het zoeken naar het meest belichaamde beeld. Alsof deze twee assen samengingen, de integratie van beweging en het verlangen van belichaming.

MARIE-FRANÇOISE PLISSART

PUBLICATIE VAN EEN WERK

Coördinatie van het werk door Rafaël Magrou, architectuurcriticus

Foto's van Marie-Françoise Plissart

Verschijning in 2014

Dit boek bestaat uit een werk met verschillende intro's die verschillende lezingen bieden om het zowel toegankelijk te maken voor het grote publiek als voor professionals, en dat zowel in milieus van architectuur als theater. Het neemt een polyfoon karakter aan, volgt een voortdurende lijn, en gaat van verleden, heden naar toekomst; erfgoed en hedendaagse architectuur. Het theater begrijpen als een tool voor creatie in dienst van auteurs en regisseurs. En bovendien de complexiteit van het transformatieproject van het gebouw van de la Société Libre d'Émulation in het Théâtre de Liège formeel en vatbaar maken in een werk. Zo wordt aan het proces van verandering voorkeur gegeven boven dat van het eenvoudig resultaat.

Rafaël Magrou is architect en architectuurcriticus. Hij werkt als journalist ('T&a', 'A'A', EXE, enz.) en onafhankelijk curator van tentoonstellingen (Pavillon de l'Arsenal et Cité de l'Architecture et du Patrimoine, Paris, Arc en rêve à Bordeaux of au Lieu Unique à Nantes). Docent aan het ENSA Clermont-Ferrand en aan het ENSA Paris Malaquais, en geeft les in workshop projecten (Licentie et Masters). Hij is gespecialiseerd in architectuur voor theater en studeert theaterarchitectuur van de XXe eeuw (DEA Panthéon Sorbonne, doctoraat in voorbereiding, verschillende gerealiseerde en lopende publicaties); hij was curator van verschillende tentoonstellingen over het onderwerp (*Scènes d'Architectures*, Frans Paviljoen op de Architectuur Biënnale van Sao Paulo, Brazilië in 2007; *Lieux de spectacle à Paris* en *Théâtres à Paris*) en heeft meegewerkt aan verschillende werken en publicaties rond het thema (Techniques & Architecture, AMC, Mouvement). Momenteel verlengt hij dat onderzoek over de relatie tussen architectuur en podium in een universiteitsthesis.

De tentoonstellingszaal

Salle des Pieds légers

Voor het eerste tentoonstellingsseizoen nodigt het Théâtre de Liège het MAC's, Museum voor Hedendaagse Kunsten van de Federatie Wallonië-Brussel, uit om enkele van de belangrijkste stukken uit de collectie voor te stellen rond theater. De tentoonstellingen zijn toegankelijk op de avonden dat de stukken worden gebracht, voor de opvoeringen en tijdens de openingsuren van het ticketbureau.

Aangezien videokunst vaak iets te maken heeft met de kunst van theater, is de keuze van werken uit de collectie van het museum van hedendaagse kunsten van Grand-Hornu (het MAC's) voor het eerste seizoen van het nieuwe Théâtre de Liège gericht op vier verschillende visies, aanvullend en soms contradictorisch, over deze hedendaagse uitdrukkingvorm.

De benaderingen zijn veelvoudig en de kunstenaars van vandaag gebruiken op diverse wijze verschillende uitdrukkingvormen van die kunstvorm die haast oneindig lijkt. Om zo aan te tonen – alsof dat nog nodig

was – dat er niet één videokunst bestaat en er heel veel kunstenaars zijn. De collectie van MAC's, zonder in het bijzonder gericht te zijn op deze kunstvorm, is rijk aan werken die dat illustreren. In de loop van het seizoen dat begint en van de stukken die worden voorgesteld in het Théâtre de Liège, zullen de toeschouwers en bezoekers de mogelijkheid krijgen om enkele van de schatten te ontdekken van het museum van de Federatie Wallonië- Brussel.

LAURENT BUSINE, DIRECTEUR VAN HET MAC'S

De tentoonstellingen van het seizoen 13-14

Angel VERGARA SANTIAGO

El Pintor

Van 04/10 tot 26/10

Vernissage op 03/10 om 17u

Jordi COLOMER

Arabian Stars

Van 04/11 tot 21/12

Vernissage op 03/11 om 14u

Sylvie BLOCHER

La Sauteuse Lapsus n°1

Van 08/01 tot 14/02

Vernissage op 07/01 om 18u

Marie José BURKI

De nos jours

Van 14/03 tot 03/04

Vernissage op 11/03 om 18u

Mathilde Kempf & Armelle Lagadec, architecten

Permanente tentoonstelling: Parlons d'architecture !

De renovatie van het Théâtre de Liège zorgt ervoor dat men spreekt over architectuur. Naast het gebouw dat haar zalen en bureaus zal huisvesten, wil het theater de gelegenheid grijpen om bij te dragen aan een interesse voor architectuur, stedenbouw en de stad. Daarom wordt een tentoonstelling voorgesteld die te zien is in de zaal Vive du Théâtre. De tentoonstelling en workshops richten zich tot een publiek dat nog niet vertrouwd is met architectuur. Het doel is om nieuwsgierigheid te prikkelen, verwijzingen mee te geven, vragen te beantwoorden, ontdekkingen, verbeelding en reflectie op te roepen. Elk kan een onderwerp of idee nemen en het zelf opvolgen, ongeacht leeftijd of voorafgaande kennis. De bedoeling is om aan te tonen dat architectuur zich niet laat beperken tot de tekening van een gevel of stijl, maar dat ze ons dagelijks leven begeleidt, op alle momenten, in alle plaatsen en ruimtes.

Tentoonstelling toegankelijk vanaf de opening van het theater, op 3 oktober 2013

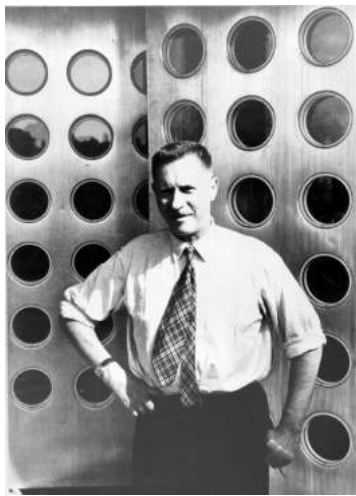
4. **vitra.** verantwoordelijk voor meubels voor het Theatre de Liège

Vitra is een meubelfabrikant die zich als taak heeft gesteld om gezonde, intelligente, inspirerende en duurzame oplossingen te bedenken op gebied van meubilair voor bureaus, huizen en openbare ruimtes. Het uitvoeren en ontwikkelen van de concepten van Vitra vindt plaats in Zwitserland. Het minitieuze proces van het concept combineert de technische savoir-faire van het bedrijf met de geest van internationaal bekende ontwerpers. Onze doelstelling is om producten te creëren met een zeer duurzame functionaliteit en esthetiek.

De architectuur van Vitra Campus, het Vitra Design Museum, de design ateliers, publicaties, collecties en archieven maken integraal deel uit van het Vitra project. Ze openen nieuwe perspectieven voor het bedrijf en brengen haar de nodige basis voor alle creatieve activiteiten.

www.vitra.com

Vitra maakt sinds 2001 de meubels van Jean Prouvé.

Op gebied van design, architectuur en ingenieurschap hoort de Fransman Jean Prouvé (1901-1984) tot de meest vernieuwende en polyvalente personages van de XXe eeuw. Prouvé, die zichzelf altijd beschouwd heeft als een constructeur, wou het nuttige combineren met de authenticiteit van het materiaal en economie (minimale materialen en de meest eenvoudige bouwwijze) met de complexiteit van serieproductie. Van briefopeners tot ijzerwaren van deuren en vensters, tot lichten, meubels, gevelementen, prefab woningen en modulaire bouwsystemen omvat zijn oeuvre haast alles wat gebouwd kan worden volgens een methode van industriële vervaardiging. Jean Prouvé heeft altijd gezocht naar logische en nuttige antwoorden op de gevraagde functies. Tegenwoordig wordt hij beschouwd als een van de belangrijkste pionniers van de ontwikkeling van seriemeubels.

ACTOREN VAN HET PROJECT

BOUWHEER

STAD LUIK

Schepen van werkzaamheden

Departement van werkzaamheden – Dienst gemeentelijke gebouwen

ATELIER D'ARCHITECTURE PIERRE HEBBELINCK

Pierre Hebbelinck en Pierre de Wit - Architecten

Rue Fond Pirette, 43

4000 Luik

www.pierrehebbelinck.net

- - Stabiliteit: **Bureau d'Etudes Greisch s.a.**
- - Speciale technieken: **Pierre Berger bureau d'etudes s.a.**
- - Akoestiek: **ATS s.p.r.l.**
- - Signalisatie: **Winston Spriet – Design + Art**
- - Scenografie: **Beodea s.p.r.l. (Erika Boda et Alain Prebott)**
- - Kunstenaar: **Patrick Corillon**

Veiligheid – gezondheid

COSEP s.a. - Rue Fond Cattelain, 5 1435 Mont-Saint-Guibert

Technische controle

SECO -Aarlenstraat 53 1040 Brussel

BUDGET

Totale kostprijs inclusief btw en herzieningen € 23.000.000 (excl. erelonen)

Tegemoetkomingen van verschillende machten via subsidies voor de werkkosten:

Franse Gemeenschap van België – Culturele infrastructuur	55 % €
Openbare dienst van Wallonië – Departement Erfgoed – Directie Restauratie:	16 %
Provincie Luik	10 %
Stad Luik	19 %

Financiële steun van € 54.417 toegekend door het Fonds David Constant van 31/03/2011 voor het herstel van de groene woonkamer inrichting Emulatie grotendeels gerealiseerd door de schilder Dieudonne Deneux Luik in 1768 op initiatief van de wethouder van Cultuur van de Stad Luik.

AANGESTELDE ONDERNEMINGEN

Contract 1: Restauratie- en herbestemmingswerken

Duur: 400 werkdagen

SOCIETE MOYENNE MOMENTANE GALERE – GILLES MOURY

Rue Joseph Dupont, 73 4053 Chaudfontaine

Contract 2: Schrijnwerkerij buiten

Duur: 115 werkdagen

RAMENCONSTRUCTIE CORSWAREM NV

Heersterveldweg, 10 3700 Tongeren

Contract 3: Scenografiewerken

Duur: 175 werkdagen

S.A. ELECLECTROTECHNIQUE ET MECANIQUE PUTMAN FRERES

Henri Joseph Genessestraat 30 1070 Brussel

Contract 4: Aanlevering van zitbanken en tribunes

Duur: 75 werkdagen

S.A. JEZET SEATING

Siberiestraat, 10 3900 Overpelt

Contract 5: Aanlevering en installatie van de signalisatie

Duur: 40 werkdagen

AJV S.P.R.L.

Chaussée d'Alsemberg, 125 1420 Braine l'Alleud

CONTACT

Théâtre de Liège

Marjorie Gilen Verantwoordelijke communicatie van het Théâtre de Liège

Tel. : +32 (0)4 344 71 78

m.gilen@theatredeliege.be

Pierre Thys Directeur externe zaken van het Théâtre de Liège

Teel. : +32 (0)4 344 71 98

p.thys@theatredeliege.be,

Architectuurbureau Pierre Hebbelinck

Rue Fond Pirette, 41-43 – 4000 Luik

Tel. : +32 (0)4/226 53 26

Fax : +32 (0)4/ 224 06 18

atelier@pierrehebbelinck.net

Contact:Valérie Steyaert

Persbureau Caracas

Hélène van den Wildenberg CARACAS public relations

info@caracascom.com

Tel/Fax : +32 (0)4/349.14.41 GSM +32/495/22 07 92

**THÉÂTRE
DE LIÈGE**

WB A